

De VVD moet zich schrap zetten tegen de anti-ondernemers koers van D66-minister Jaimi van Essen

Posted on 25 juli 2026 by Eduard Bomhoff

Wat is het slimste gevecht voor de VVD? Met de vakbonden die meer geld willen voor lonen, zorg en AOW, of met D66-minister Jaimi van Essen die een keiharde D66/PRO/PvdD-koers tegen ondernemers heeft ingezet? Gaat het om lonen en AOW dan heeft minister Heijnen (VVD) als tegenstander een nieuwe voorzitter bij de grootste vakbond FNV. Die moet zichzelf bewijzen.

Minister Heijnen wil niet meer uitgeven, maar de inflatie stijgt boven de drie procent en daarbij horen natuurlijk eisen voor meer loon en hogere uitkeringen. Als Heijnen dan toch de rug recht wil houden, brengt de vakbeweging bij voorbeeld de apothekersassistenten naar voren: groot verloop, slecht betaald en veel vacatures. En zo zijn er meer groepen werknemers die het moeilijk hebben. Een strenge VVD-minister in een land met een lage staatsschuld en een lage rente in vergelijking met de buurlanden lijkt dan al snel onnodig hard.

EU zoekt beter evenwicht tussen economische vrijheid en natuur

Een beter breukpunt voor de VVD is de houding van minister Jaimi van Essen (Landbouw en Natuur). Die weigert namelijk om mee te werken aan een belangrijk Europees initiatief. In het begin van het jaar kondigde de EU een 'stresstest' aan van de Europese vogel- en habitatrichtlijnen. Het doel is 'om het concurrentievermogen van de EU te vergroten en simultaan de economische, sociale en milieudoelstellingen te waarborgen. De stresstest is bedoeld om te beoordelen of de richtlijnen nog steeds geschikt zijn'.

Dat is dringend nodig. Drie recente Nederlandse voorbeelden: De brug over de N737 naar Noord-Drenthe is al maanden afgesloten vanwege één zwaluwnest. Een jaarlijks meerdaags festival voor truckers in Noord-Holland moest op het laatste moment worden afgeblazen vanwege één ransuil. Een woningbouwproject voor honderden woningen in Capelle lag jaren stil vanwege een paar vleermuizen. Gelukkig zoekt de EU nu naar een nieuw en beter evenwicht tussen economische vrijheid, werkgelegenheid, en natuur, en vraagt landen (en organisaties) om voor 10 augustus met ideeën te komen.

Maar hoe reageert onze D66-minister op die uitnodiging? Hij laat zijn ambtenaren een stuk van 45 pagina's naar de Kamer sturen waarin zij vervormen wat de EU wil tot 'een technisch vooronderzoek, om administratieve lasten te verlagen of de richtlijnen kostenefficiënter uit te voeren'. Dat verwijdt dus bij voorbaat alle EU-zorgen over het 'concurrentievermogen' uit de stresstest. We zien in de 45 pagina's niets over 'simultaan werken aan economische, sociale en milieudoelstellingen', zoals de EU zelf toch duidelijk schrijft.

Van Essen schoffeert boerenclubs

Misschien geven de ambtenaren bij Landbouw elkaar een high-five nu ze het plan van de EU hebben gecastreerd met hun leugenachtig label van 'technisch vooronderzoek'. Maar wat de ambtenaren een goed gevoel geeft, is niet wat minister Jaimi van Essen nodig heeft als hij wil overleven. Hij zou bij de VVD meer kans maken door juist wél de EU hier te volgen en in te stemmen met 'simultaan' (de EU-term) te spelen op de drie borden 'economisch', 'sociaal' en 'natuur'.

In plaats daarvan tekent hij voor een heel andere strategie: 'het is belangrijk om voortdurend met betrokken partijen in gesprek te blijven.' Maar vervang 'betrokken partijen' daarbij maar door 'goedgekeurde partijen'. Wat zijn collega van Sociale Zaken Hans Vijlbrief (D66) nooit zou durven – spreken met de grootste vakbond (FNV) maar de op-een-na grootste (CNV) schofferen – doet Van Essen ongegeneerd. Boerenclubs twee, drie en vier (na LTO) worden bewust buitengehouden, hoewel Agractie, FDF en de Melkveehouders Vakbond samen meer dan twintigduizend leden hebben. En dan teleurstelling veinzen wanneer de uitgestotenen demonstreren!

Van Essens ambtenaren weigeren mee te denken

Zes jaar geleden publiceerde het Planbureau voor de Leefomgeving nog een rapport met de mooie titel: 'Gezamenlijk de puzzel leggen voor natuur, economie en maatschappij'. De EU wil dat nu ook en vraagt om *inputs*. Van Essens ambtenaren weigeren om mee te denken en geven liever overheidssubsidie aan Natuurmonumenten dat druk is met een petitie tegen de EU-stresstest. Zo zijn de standpunten duidelijk: de EU zoekt een beter evenwicht tussen 'economische, sociale en natuurdoelstellingen' maar de ambtenaren en hun D66-minister willen daar niet bij helpen.

Is Nederland een serieus land en kunnen we met elkaar afwegen of het verstoren van één broedende uil uit twintigduizend uilen acceptabel is om een meerdaags feest voor duizenden mensen niet te verknoeien? Kunnen we eerlijk accorderen om één zwaluwnest te ontrieven om een belangrijke brug op tijd te repareren en zo te voorkomen dat tienduizenden liters brandstof worden opgestookt vanwege het omrijden?

Er zijn minder zwaluwen dan in 1960, maar de fluctuaties in hun aantallen hangen vooral ook af van wisselende omstandigheden ten zuiden van de Sahara waar zij de winter doorbrengen. En mogen we ook Europees denken? Honderdduizenden zwaluwen komen ieder jaar in de lente terug uit Afrika en kiezen dan een nestplaats ergens in een gebied van Ierland tot Estland (waar de zwaluw officieel de nationale vogel is).

Ongevraagd advies

En moeten wij dan echt in Capelle zo streng zijn om elk vleermuisnest jarenlang onaantastbaar te verklaren? Natuurlijk staat de EU ook nu al incidentele uitzonderingen toe op de regels, maar de ambtenaren willen er niet van weten. Trouwens, nergens staat dat klein Nederland elk dier dat ergens in NoordWest-Europa voorkomt ook binnen de eigen grenzen in grote aantallen moet laten zien, en dat anders het natuurbeleid faalt en moet worden aangescherpt met nog meer beperkingen in en om natuurgebieden. Zie [dit artikel](#).

Mijn ongevraagd advies aan de VVD daarom: ga wél voor 'Simultaan werken aan economische, sociale en milieudoelen' en zoek een landbouwminister die dat niet saboteert.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!